ЧасопиС КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА

Український науково-теоретичний часопис

Заснований
у жовтні 2001 року

2026/1

Виходить
4 рази на рік

Київський університет права НАН України
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України

ISSN 2219-5521

Ідентифікатор медіа R30-04991
(затверджено Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення
від 18.05.2023 р. № 352 (зі змінами))

Журнал включений до Переліку наукових фахових видань України
відповідно до Наказу МОН України № 928 від 11 червня 2026 року (додаток 14)
строком на три роки з 01 червня 2026 року по 31 травня 2029 року
з присвоєнням категорії «Б» (кластер: право; спеціальності: D8 Право, D9 Міжнародне право)

Журнал внесено до міжнародних наукометричних баз
HeinOnline (США)
та
«Index Copernicus International» (Польща)

Рекомендовано до друку
Вченою радою Київського університету права НАН України
(протокол № 3 від 16.06.2026)

Передплатний індекс 23994

Видавничий дім
«Гельветика»
2026

Редакційна колегія

Пилипенко Володимир Пилипович – доктор юридичних наук, проректор з наукової роботи, доцент кафедри міжнародного та приватного права Київського університету права НАН України, заслужений юрист України – ***головний редактор***.
Фурса Світлана Ярославівна – доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та приватного права Київського університету права НАН України, заслужений юрист України.
Сопілко Ірина Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та приватного права Київського університету права НАН України, заслужений юрист України.
Чернега Віталій Миколайович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та приватного права Київського університету права НАН України.
Кайло Іван Юрійович – доктор юридичних наук, професор кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Міжрегіональної академії управління персоналом.
Беззубов Дмитро Олександрович – доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України.
Козак-Баланюк Ірина – PhD з права, викладач Люблінського католицького університету імені Івана Павла II (Польща).
Корпадін Адріан-Габріель – доктор наук, доцент, декан факультету Європейських студій Університету імені Бабеша-Бойяї (Румунія).
Парпан Уляна Михайлівна – доктор юридичних наук, професор, проректор зі стратегічного розвитку та інноваційної діяльності Львівського державного університету фізичної культури імені Боберського.
Яніс Грасіс – доктор права, професор, провідний науковий співробітник Ризького університету імені П.І. Страдиньша, Латвія.
Ромащенко Іван Олегович – кандидат юридичних наук (КНУ імені Тараса Шевченка), доктор філософії (Лейденський Університет), доцент, постдокторський дослідник (Postdoctoral Researcher), Університет Кіпру.

ЗМІСТ

Теорія та історія держави і права. Філософія права

Стефанія Українець, Ганна Дикун, Ірина Смолій. Мовно-правовий код української національної ідентичності 9

Анжеліка Солодка. Проблеми передачі модальності під час перекладу контрактної юридичної документації 17

Світлана Стежко, Наталія Кондратенко. Психолінгвістичні основи юридичної комунікації: методичний потенціал у підготовці майбутніх правників 26

Любов Хоменко. Корпусна лінгвістика – складник вивчення німецької мови студентів-юристів 31

Руслан Кацавець. Риторика як наука про слово. думка знаменитих ораторів: історичний аспект 38

Агнесса Пашинська. Нормативний розрив як філософсько-правова проблема лімінального суспільства 44

Володимир Павлов. Іншомовна юридична комунікація в умовах конфлікту: психологічні бар'єри та педагогічні шляхи їхнього подолання 51

Правова система України й міжнародне право, порівняльне правознавство

Дмитро І. Ткач, Дмитро К. Ткач. Договірно-правові механізми регулювання штучного інтелекту в міжнародних відносинах 57

Анастасія Антонюк, Валерія Антошкіна, Петро Цимбал. Міжнародно-правова відповідальність держав: сучасна система форм матеріальної та політичної відповідальності в міжнародному праві 64

Костянтин Адаскалиця. Юридична техніка матеріальних і процесуальних актів в українському правовому дискурсі: стан і перспективи наукових досліджень 71

Адміністративне право і процес. Фінансове право

Дмитро Беззубов. Адміністративно-правові основи забезпечення якості управлінських рішень в публічному управлінні 78

Анатолій Пашинський. Обмеження доступу до електронних декларацій в умовах воєнного стану: підстави, межі та ризики зловживань 85

Цивільне право і цивільний процес

Світлана Фурса. Експерт із питань права в цивільному процесі: необхідність удосконалення законодавчої регламентації 94

Проблеми господарського, трудового права та права соціального забезпечення в Україні

Роман Кірін. Гармонізація національного законодавства з вимогами стандарту ініціативи прозорості видобувних галузей 101

Сергій Булгаков. Строки звернення до суду в трудових спорах: історичний розвиток, конституційні орієнтири та судова практика 109

Проблеми права інтелектуальної власності

Владислав Вишневський. Договірне регулювання доступу як альтернативна підстава захисту неоригінальних баз даних 116

Кримінальне право та кримінологія

Алла Ковальчук. Оптимізація системи кримінологічного моніторингу в протидії кіберзлочинності в Україні..... 125

Степан Тесля. Закриття кримінального провадження як предмет наукового осмислення..... 135

Інна Кичко. Встановлення строку арешту майна в порядку п. 1 ч. 2 ст. 170 кримінального процесуального кодексу України..... 141

Гість номера

77-а річниця від дня заснування Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України... 148

Присвоєння почесного звання *doctor honoris causa* Олександрові Скрипнюку..... 150

Новинки літератури..... 154

Адреса редакції: вул. Академіка Доброхотова, 7а, м. Київ, 03142
Головний редактор: +38(044)-409-26-43, +38(044)-409-23-28. Редактор: +38(067)-403-17-51

www.chasprava.com.ua **www.kup.edu.ua**
e-mail: chaspravak@gmail.com

Відповідальний редактор *Г.В. Сікора* Художник *В.С. Жиборовський*
Комп'ютерне макетування *Н.С. Кузнєцова*
Суб'єкт у сфері друкованих медіа: Київський університет права Національної академії наук України
(ЄДРПОУ 23745145, вул. Доброхотова, 7а, м. Київ, 03142, Україна, тел. (044) 409-26-43, kul@kup.edu.ua, ROR ID: https://ror.org/05d9d4d82)
Дата розміщення онлайн – 22.06.2026 р. Дата друку – 24.06.2026 р.
Формат 60×84 1/8. Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 18,83. Наклад 500 прим.
Видання та друк: Київський університет права НАН України. 03142, м. Київ, вул. Академіка Доброхотова, 7а. Тел. +38(044)-409-23-28

Law Review
OF KYIV UNIVERSITY OF LAW

Ukrainian scientific and theoretical periodical

Founded
in October, 2001

2026/1

Published
4 times per year

Kyiv University of Law of the NAS of Ukraine
V.M. Koretskyi Institute of State and Law of the NAS of Ukraine

ISSN 2219-5521

Media ID R30-04991
(approved by the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting
dated 2023.05.18 No. 352 (as amended))

The journal is included in the List of Scientific Professional Publications of Ukraine in accordance with Order No. 928 of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated June 11, 2026 (Appendix 14). The journal has been assigned Category "B" for three years, from June 1, 2026, to May 31, 2029 (cluster: Law; specialties: D8 Law, D9 International Law)

The journal is entered in the international scientific metric bases
HeinOnline (USA)
and
"Index Copernicus International" (Poland)

Recommended for publishing by
Kyiv University of Law of the NAS of Ukraine Academic Council
(protocol № 3, 2026/16/06)

Subscription index 23994

Publishing house
Helvetica
2026

Editorial Board

Pylypenko Volodymyr Ph. – Doctor of Law, Vice-Rector for Research, Associate Professor of the Department of International and Private Law, Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, Honoured Lawyer of Ukraine – *Editor-in-Chief*.
Fursa Svitlana Ya. – Doctor of Law, Professor of the Department of the International Law and Branch Legal Disciplines, Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine.
Sopilko Iryna M. – Doctor of Law, Professor, Advisor to the Rector of the Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, Honoured Lawyer of Ukraine.
Cherneha Vitalii M – Doctor of Law, Professor, Head of the Department of International and Private Law at the Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine.
Kajlo Ivan Yu. – Doctor of Law, Professor of the Department of Law Enforcement and Anti-Corruption Activities, Interregional Academy of Personnel Management.
Bezzubov Dmytro O. – Doctor of Law, Professor, Leading Researcher, V.M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine.
Kozak-Balaniuk Iryna – PhD in Law, Lecturer at the John Paul II Catholic University of Lublin (Poland).
Corpadean Adrian-Gabriel – Doctor of Science, Associate Professor, Dean of the Faculty of European Studies, Babeş-Bolyai University (Romania).
Parpan Ulyana M. Doctor of Law, Professor, Vice-Rector for Strategic Development and Innovation, Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture.
Jānis Grasis – Doctor of Law, Professor, Leading Researcher of Faculty of Social Sciences, Riga Stradins University (Latvia).
Romashchenko Ivan O. – Doctor Philosophy, Postdoctoral Researcher, University of Cyprus.

CONTENTS

State and law theory and history. Philosophy of law

Ctefaniia Ukrainets, Hanna Dykun, Iryna Smolii. The linguistic and legal code of Ukrainian national identity……10

Anzhelika Solodka. Problems of modality transfer when translating contractual legal documentation…17

Svitlana Stezhko, Natalia Kondratenko. Psycholinguistic foundations of legal communication: methodological potential in the training of future lawyers……27

Lyubov Khomenko. Corpus linguistics – synopsis of German language for law students……31

Ruslan Katsavets. Rhetoric as the science of words. the views of famous orators: a historical aspect…38

Ahnessa Pashynska. Normative rupture as a philosophical and legal problem of liminal society……44

Volodymyr Pavlov. Foreign language legal communication in conflict conditions: psychological barriers and pedagogical ways to overcome them……51

Legal system of Ukraine and international law, comparative jurisprudence

Dmytro I. Tkach, Dmytro K. Tkach. Contractual and legal mechanisms for the regulation of artificial intelligence in international relations……57

Anastasiia Antoniuk, Valeriia Antoshkina, PetroTsymbal. International legal responsibility of states: the modern system of forms of material and political responsibility in international law……65

Adaskalytsia Kostiantyn. Legal technique in substantive and procedural legislation within the framework of Ukrainian legal discourse: current state and prospects for scholarly research……71

Administrative law and process. Financial law

Dmytro Bezzubov. Administrative and legal framework for ensuring the quality of management decisions in the sphere of public administration……78

Anatoliy Pashynskyi. Access restrictions to electronic declarations under martial law: grounds, limits and risks of abuse……85

Civil law and civil procedure

Svitlana Fursa. Expert on legal inssues in civil proceedings: the need to improve legislative regulation…94

Problems of economic, labor and social security law in Ukraine

Roman Kirin, Natalia Eremeeva. Harmonization of national legislation with the requirements of the extractive industries transparency initiative standard……101

Serhii Bulhakov. Time limits for applying to court in labour disputes: historical development, constitutional guidelines and judicial practice……109

Intellectual property law issues

Vladyslav Vyshnevskyi. Contractual access regulation as an alternative basis for protecting non-original databases……116

Criminal law and criminology

Alla Kovalchuk, Vladyslav Havlovskyi. Optimisation of the criminal monitoring system in tne fight against cybercrime in Ukraine……125

Stepan Teslia. Closure of criminal proceedings as a subject of scientific inquiry……135

Inna Kychko. Establishing the time limit for property seizure pursuant to paragraph 1, part 2, article 170 of the criminal procedure code of Ukraine.....141

Issue guest
The 77th anniversary of the founding of the V. M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine.....148

Conferral of the Honorary Title of Doctor Honoris Causa upon Oleksandr Skrypniuk 150

Novelties of literature.....154

The editorial office address: 7A, Akademika Dobrohotova street, Kyiv, 03142
The editor-in-chief: +38(044)-409-26-43, +38(044)-409-23-28. The editor: +38(067)-403-17-51

www.chasprava.com.ua **www.kup.edu.ua**
e-mail: chaspravak@gmail.com

Executive editor *H. Sikora* The artist *V. Zhyborovskyi*
Computer premastering *N. Kuznietsova*
Media entity: Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine
(EDRPOU 23745145, 7a Dobrokhotova Street, Kyiv, 03142, Ukraine, phone (044) 409-26-43, kul@kup.edu.ua,
ROR ID: https://ror.org/05d9d4d82)
Date of online publication – 06/22/2026. Date of printing – 06/24/2026.
Format 60×84 1/8. Offset printing. Conventional printed sheets 18,83. Sheet feed 500 copies.
Edition and printing: Kyiv University of Law of the NAS of Ukraine. 7A, Akademika Dobrohotova street, Kyiv, 03142, ph. num. +38(044)-409-23-28

УДК 81'255:347.44=111=161.2
DOI https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2026.2

Анжеліка Солодка,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальнотеоретичних
правових і соціально-гуманітарних дисциплін
Київського університету права
Національної академії наук України,
професор кафедри перекладу
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
ORCID: 0000-0003-1703-7996

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ МОДАЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПЕРЕКЛАДУ КОНТРАКТНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Анотація

Стаття присвячена дослідженню лінгвістичних та юридичних аспектів категорії модальності в англомовних контрактах та особливостям її відтворення українською мовою. Проаналізовано природу модальності як об'єктивно-суб'єктивної категорію, що визначає ступінь обов'язковості, можливості або дозволу в правовому дискурсі. Розглянуто класифікації модальних дієслів за семантичними та функціональними критеріями, зокрема виділено деонтичну, епістемічну та динамічну модальності. Особливу увагу приділено функціонуванню модальних дієслів та їхньому впливу на юридичну силу договору. Досліджено перекладацькі трансформації, що забезпечують адекватність передачі нормативного змісту, Доведено, що точність перекладу модальності є ключовою для правильної інтерпретації прав та обов'язків сторін.

Ключові слова: модальність, юридичний дискурс, контракт, перекладацькі трансформації, модальні дієслова, деонтична модальність, еквівалентність.

Anzhelika Solodka,
Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor at the Department of Legal Theoretical
Legal and Social-Humanitarian Disciplines
Kyiv University of Law of the National Academy
of Sciences of Ukraine,
Professor at the Department of Translation
National University of Shipbuilding
named after Admiral Makarov
ORCID: 0000-0003-1703-7996

PROBLEMS OF MODALITY TRANSFER WHEN TRANSLATING CONTRACTUAL LEGAL DOCUMENTATION

Abstract

The article explores the category of modality as a fundamental linguistic and legal tool within the framework of English contractual documentation and the challenges associated with its translation into Ukrainian. In the context of increasing international cooperation, the precision of legal translation becomes paramount, as any misalignment in expressing modality can lead to the distortion of legal norms or the alteration of a document's legal force. The study examines modality as a multidimensional category that reflects the speaker's position regarding the reality, necessity, or desirability of an action. The article provides a detailed analysis of various types of modality relevant to legal discourse, including deontic (obligation and permission), epistemic (degree of certainty), dynamic (situational possibility), and alethic (logical necessity). Deontic modality is identified as the most critical for contracts, as it establishes the rules of conduct and the boundaries of mandatory behavior. A significant portion of the research is dedicated to the functional characteristics of specific modal verbs in English contracts. The article also analyzes the usage of must for categorical requirements, may

© А. Солодка, 2026

for granting discretionary power or rights, and can for defining possibilities within the agreement's scope. It emphasizes that translating these constructions into Ukrainian requires sophisticated translational transformations due to the lack of direct equivalents between the two languages. The study highlights the frequent use of grammatical substitutions, and examines the use of lexical substitutes to ensure the pragmatic adequacy of the translation. The conclusions confirm that a deep understanding of modal nuances is essential for ensuring the clarity, unambiguity, and formal integrity of legal documents. Accurate transfer of modality ensures the correct interpretation of the parties' rights and obligations, preventing legal misunderstandings in international practice.

Keywords: modality, legal discourse, contract, translation transformations, modal verbs, deontic modality, equivalence.

Постановка проблеми. З розвитком міжнародної співпраці зростає значення перекладу юридичних документів, які регулюють права та обов'язки сторін. Важливу роль у юридичних текстах відіграють модальні конструкції, що передають обов'язковість, дозвіл або можливість виконання певних дій. Під час перекладу англомовних юридичних текстів українською мовою виникають певні труднощі, оскільки модальні дієслова в обох мовах не завжди мають повні відповідники. Неправильний переклад модальності може змінити зміст правової норми або вплинути на її юридичну силу. Тому дослідження особливостей передачі модальності в контрактах є важливою умовою забезпечення точності перекладу юридичних документів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітність трактувань модальності та її зв'язок з іншими лінгвістичними категоріями свідчать про її складний і багатовимірний характер. О. Бондар досліджувала модальність, акцентуючи на єдності її лінгвістичних та екстралінгвістичних компонентів. В. Горда, Н. Пушик, М. Федосюк студіювали трансформації в процесі передачі модальних конструкцій.

Загально-теоретичні питання категорії модальності висвітлено у статтях В. Макаренко. У працях О. Помазан, О. Ковтун та Н. Різванли розглянуто засоби вираження модальності в науковому дискурсі. І. Посталенко досліджував семантику модальності. Робота В. Ущиної присвячена лінгвістичній модальності у контексті дискурсивної діяльності.

Формулювання мети статті. Метою статті є вивчення модальності як лінгвістичної та юридичної категорії в англомовних контрактах і здійснення аналізу способів передачі модальних конструкцій під час перекладу текстів контрактів українською мовою.

Завданнями дослідження є такі: 1) узагальнити поняття модальності в сучасній лінгвістиці та юридичному дискурсі; 2) розглянути класифікації модальних дієслів і конструкцій в англомовних юридичних текстах; 3) встановити особливості функціонування модальних конструкцій в англомовних контрактах; 4) встановити ступінь впливу перекладу модальності на юридичну силу та інтерпретацію договорів.

1. Поняття модальності в сучасній лінгвістиці та юридичному дискурсі

Модальність посідає центральне місце серед категорій сучасної лінгвістики. Вона відображає позицію мовця щодо змісту висловлювання, ступінь його співвіднесеності з об'єктивною дійсністю, а також міру обов'язковості, можливості або бажаності реалізації дії. Характер модальності реалізується через систему різнорідних мовних засобів: модальні дієслова, граматичні та синтаксичні конструкції, лексичні елементи [2].

Модальність інтерпретується як категорія, що має об'єктивно-суб'єктивну природу. Об'єктивна модальність, на думку О. Бондар, характеризує дію чи стан з погляду їхнього способу існування в реальності, тоді як суб'єктивна модальність пов'язана з додатковими оцінними, емоційними або експресивними відтінками, що накладаються на основне значення висловлювання [1]. Такий підхід узгоджується з ідеєю діалектичної єдності об'єктивного й суб'єктивного в мовленні, коли кожне висловлювання поєднує інформативний компонент із вираженням ставлення мовця до переданої інформації.

В. Ущина розглядає модальність як логічну категорію, підкреслюючи, що її витоки пов'язані з модальною логікою, підкреслюючи закономірності функціонування модальних висловлювань і характер логічних зв'язків між ними. *Алетична, епістемічна, деонтична, булетична, динамічна та телеологічна модальності* репрезентують певний тип модальних значень, зокрема логічної можливості, необхідності, випадковості чи бажаності [7].

Алетична модальність (від грец. *aletheia – істина*) у межах модальної логіки трактується як різновид модальності, що відображає об'єктивні зв'язки між явищами дійсності та охоплює

шкалу від логічної неможливості до логічної необхідності. Її часто визначають як логічну або метафізичну модальність, оскільки вона не залежить від волі чи оцінки мовця, а ґрунтується на законах реальності та логіки [3; 4; 7].

Епістемічна модальність (від грец. *episteme – знання*) пов'язана з рівнем поінформованості мовця, його припущеннями, сумнівами або переконаннями щодо істинності повідомлюваного. Вона часто вказує на наявність або відсутність доказів, фактів чи спостережень, на яких ґрунтується висловлення. В англійській мові епістемічна модальність реалізується за допомогою модальних дієслів (*may, might, must*) [7].

Деонтична модальність (від грец. *deon – обов'язок*) виражає нормативні відношення, пов'язані з дозволом, забороною, зобов'язанням або правом виконання певної дії. Вона базується на зовнішніх нормах – законах, правилах, договорах, моральних принципах чи соціальних домовленостях – і є особливо значущою для юридичного дискурсу [6].

Булетична модальність (англ. *bouletic* або *boulomaic*) відображає бажання, наміри або волевиявлення суб'єкта мовлення та пов'язана з оцінкою можливості чи неможливості виконання дії з огляду на його прагнення або емоційний стан. За допомогою цієї модальності в дискурсі часто формується афективна позиція мовця [7].

Динамічна (ситуативна) модальність (*dynamic* або *circumstantial modality*) стосується фізичних, інтелектуальних чи ситуативних можливостей суб'єкта та означає здатність або необхідність виконання дії за певних умов. Вона має об'єктивний характер і не пов'язана з оцінкою або існуючими нормами [7].

Телеологічна модальність (від грец. *telos – мета*) пов'язана з доцільністю дії та виражає необхідність або можливість виконання певних дій для досягнення конкретної мети. Така модальність часто реалізується в конструкціях із причинно-цільовими відношеннями [7].

М. Федосюк пропонує розширене трактування модальності, виокремлюючи також доказову та кореневу модальності. Така класифікація базується на створенні смислових відтінків. Опанування механізмів уживання модальних засобів дає змогу мовцям точно й адекватно передавати власні позиції, переконання та оціночні судження в процесі комунікації, забезпечуючи зрозумілість і однозначність висловлювання [8].

Запропоновані в науковій літературі класифікації модальності дають змогу систематизувати різноманітні модальні значення та виявити специфіку їхньої мовної реалізації залежно від комунікативного контексту.

2. Класифікація модальних дієслів і конструкцій в англомовних юридичних текстах

Англомовним контрактам як різновидові юридичного дискурсу властивий високий рівень формалізованості та стандартизації мовних засобів, серед яких модальні конструкції посідають особливо важливе місце. Саме за допомогою модальних дієслів і сталих модальних конструкцій у контрактній документації чітко регламентуються права й обов'язки сторін, умови виконання зобов'язань, можливі винятки та правові наслідки їхнього недотримання. Функціонування модальних конструкцій у таких текстах підпорядковано не лише граматичним нормам англійської мови, а й вимогам юридичної точності та однозначності.

В. Макаренко пропонує класифікувати модальні дієслова за такими критеріями: формально-граматичним, формально-структурним, семантичним, стилістичним та функціональним [3]:

1. Відповідно до формально-граматичного критерію модальні дієслова поділяються на ті, що не потребують уживання частки *to* (*can, could, may, might, must, shall, should, will, would*), і ті, що вимагають її обов'язкової наявності (*dare, need, ought*, а також модальні еквіваленти *be to, have to, be able to*).

2. За формально-структурним критерієм розрізняють однослівні модальні дієслова (*can, could, may, might, must, shall, should, will, would, dare, need*), багатослівні модальні конструкції (*be to, be able to, have to, ought to*), а також поєднання кількох модальних дієслів, так звані подвійні модальні конструкції.

3. Семантичний критерій визначає залежність модальних дієслів від контексту. Те саме дієслово може реалізовувати різні модальні значення: від можливості та ймовірності до зобов'язання чи припущення. Саме тому модальні дієслова доцільно розглядати не ізольовано, а як елементи цілісної семантичної системи, значення якої змінюється залежно від комунікативної ситуації.

4. Стилістичний підхід передбачає аналіз модальних дієслів з огляду на сферу їхнього функціонування. Окремі модальності є типовими для побутового мовлення, інші – для офіційно-ділового або юридичного стилю.

5. Функціональний критерій пов'язаний із реалізацією модальності на рівні тексту

та комунікації. Він охоплює об'єктивну і суб'єктивну модальність. Об'єктивна модальність відображає співвіднесеність повідомлення з реальністю та є обов'язковим складником будь-якого висловлювання. Суб'єктивна модальність, навпаки, передає ставлення мовця до змісту повідомлення і має оцінний, емоційний або прагматичний характер.

М. Федосюк пропонує розмежування модальних значень, спираючись на їхні функціонально-семантичні особливості [8].

С. Різванли поділяє способи вираження модальності на два основні класи: універсальні та неуніверсальні. Універсальні засоби характерні для всіх видів висловлювань і найчастіше виявляються через інтонаційні засоби, які забезпечують загальне модальне забарвлення мовлення. Неуніверсальні засоби наявні лише в окремих виразах, їх використовують для створення специфічних умов реалізації модального значення в реченні. Використання неуніверсальних засобів модальності в юридичному дискурсі дає змогу формувати потрібну ступінь певності, обов'язковості чи можливості дій, що значно підвищує точність і виразність комунікації [6].

3. Особливості функціонування модальних конструкцій в англомовних контрактах

Особливе значення модальні дієслова мають для вираження деонтичної модальності, тобто зобов'язання, дозволу або заборони. Саме ця функція є фундаментальною для юридичних документів. У нормативних текстах модальні дієслова використовують систематично і послідовно для передачі обов'язку, згоди або рекомендації. Найчастіше вживається дієслово *shall*, яке вживають приблизно на 85% частіше в контекстах зобов'язання порівняно з іншими модальними дієсловами. У такий спосіб воно виконує функцію своєрідного законодавчого інструменту, який прямо передає юридично обов'язковий характер приписів і забезпечує нормативну силу положень документа.

Найбільш уживаними модальними дієсловами в юридичних контрактах є *can, could, may, might, shall, should, will, would, must, have to, need,* тоді як решту модальних дієслів використовують значно рідше або практично не використовують у контрактних текстах.

Наведемо приклади, які ілюструють вживання модальних дієслів і конструкцій.

Can / could передають значення здатності, можливості або потенційної реалізації дії.

1) The duty can only be applied for the remainder of that year, as defined in Annex II to this Agreement [10]. *– Мито може застосовуватися лише до кінця поточного року, як визначено в Додатку II до цієї Угоди.*

У виразі *can only be applied* модальне дієслово *can* вказує на допустимість або межі дії згідно з умовами Угоди. Переклад *може застосовуватися* зберігає значення дозволу та дискреції, а не суворого зобов'язання.

2) Such consent will not be refused unless this would fall beyond the scope of application of the providing Party's AML/CFT provisions, could impair a crlminal investigatlon, would be clearly disproportionate to the legitimate interests of a natural or legal person … [9]. *– У такій згоді не буде відмовлено, хіба що це виходило б за межі сфери застосування положень Сторони, що надає інформацію, щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму (AML/CFT), могло б зашкодити кримінальному розслідуванню або було б явно непропорційним законним інтересам фізичної чи юридичної особи.*

Will not be refused: переклад *не буде відмовлено* чітко фіксує юридичне зобов'язання Сторони не перешкоджати в наданні згоди, за винятком конкретних умов.

Would fall / would be: would у цьому контексті передає умовність і гіпотетичність. Воно функціонує в умовній конструкції, окреслюючи можливий результат або обставини, за яких зобов'язання (надання згоди) втрачає силу. Український відповідник *виходило б / було б* зберігає цей гіпотетичний характер, вказуючи на умови, що перешкоджають виконанню норми.

Could impair: дієслово *could* виражає потенційну, гіпотетичну можливість негативного впливу. На відміну від *can*, воно має більш умовний характер. Переклад *могло б зашкодити* точно передає цей відтінок загрози, яка є імовірною, але не обов'язковою, що є критично важливим для юридичного трактування підстав для відмови у згоді.

May / might використовують для надання дозволу або закріплення права сторони здійснити певну дію.

1) This Memorandum may be amended at any time by mutual consent among the Parties [10]. *– До цього Меморандуму можуть бути внесені зміни в будь-який час за взаємною згодою Сторін.*

Для збереження значення дозволу та недопущення надання нормі обов'язкового характеру, доцільно використовувати відповідник *може бути / можуть бути*. Такий переклад зберігає

юридичний зміст оригіналу: внесення змін не є приписом (як було б у випадку з *shall*), а є правом, яке Сторони можуть реалізувати за певної умови (взаємна згода). Точна передача модальності *may* в цьому реченні забезпечує правильне розуміння прав сторін і гарантує, що норма не буде витлумачена як імперативна вимога.

2) ...measure of general application that the requesting Party considers might affect the implementation of this Agreement…[9]. *– ..захід загального застосування, який, на думку Сторони, що звертається із запитом, міг би вплинути на виконання цієї Угоди…*

Це приклад епістемічної модальності, яка відображає припущення або сумніви мовця (Сторони договору) щодо істинності чи можливості події. Для збереження семантичного навантаження *might* найкраще використовувати умовну форму дієслова *міг би вплинути*. Використання частки *би* дає змогу точно відтворити відтінок гіпотетичності та невпевненості, який закладений в оригіналі. Такий переклад дає змогу уникнути твердження про безумовний вплив заходу на угоду. Він підкреслює, що йдеться лише про суб'єктивну оцінку Сторони щодо потенційних (імовірних) ризиків.

Shall / must виражають необхідність, обов'язковість виконання дії або категоричний припис.

1) Prior to information being shared with any additional domestic agencies not covered under existing agreements, prior consent froin the requested Party must be obtained [10]. *– До моменту передачі інформації будь-яким додатковим державним органам, на які не поширюється дія чинних угод, необхідно отримати попередню згоду від Запитуваної Сторони.*

У наведеному реченні *must* використовують для вираження обов'язковості виконання певної дії. Це приклад деонтичної модальності, яка виражає нормативні відношення, пов'язані із зобов'язанням. Дієслово *must* підкреслює імперативність та категоричність вимоги, на відміну від *shall*, яке традиційно використовують для загальних договірних норм.

В українській мові це значення передається конструкцією *необхідно отримати*, яка також має виражений імперативний характер. Такий переклад дає змогу зберегти зміст оригінального положення і підкреслює, що отримання згоди є обов'язковою умовою перед подальшими діями.

2) In case of divergence in interpretation and/or application of provisions of this Memorandum, the English text shall prevail [10]. *– У разі розбіжностей у тлумаченні та/або застосуванні положень цього Меморандуму, текст англійською мовою має переважну силу.*

У юридичних текстах *shall* є найбільш уживаним модальним дієсловом, що виконує функцію «законодавчого інструменту». Воно прямо передає юридично обов'язковий характер припису та встановлює норму, яка є обов'язковою для виконання. У цьому контексті *shall* виражає деонтичну модальність – обов'язок визнавати пріоритетність одного тексту над іншим у разі спору. Дієслово *shall* традиційно перекладається українською мовою або формами теперішнього часу (граматична трансформація), або конструкціями, що підкреслюють нормативність. Варіант *має переважну силу* є усталеним юридичним еквівалентом, який зберігає імперативність (обов'язковість) норми, попри відсутність прямого модального дієслова в українській версії.

Have to застосовують для передачі обов'язку, зокрема у випадках, коли необхідно використати різні часові форми (наприклад, *had to* для позначення обов'язку в минулому).

... the head office of which is abroad, do not have to deal directly with such parent body but may transact business at the place of business constituting the extension [9]. -*...головний офіс якої розташований за кордоном, не зобов'язані взаємодіяти безпосередньо з таким материнським органом, а можуть здійснювати господарські операції за місцем провадження діяльності, що є відокремленим підрозділом.*

У юридичному контексті конструкція *do not have to* виражає відсутність обов'язку (absence of obligation). Вона вказує на те, що певна дія не є примусовою для сторони. Переклад *не зобов'язані* є найбільш точним юридичним еквівалентом, оскільки він чітко знімає імперативну вимогу, зберігаючи офіційно-діловий стиль. Переклад забезпечує точне розмежування між тим, що не є обов'язковим, і тим, що є дозволеним. Збереження цього балансу є критичним, щоб уникнути помилкового тлумачення прав сторін як їхніх обов'язків.

Should передає рекомендацію, пораду чи бажану модель поведінки.

The Parties should not prohibit or place unreasonable or unduly restrictive conditions on exchanging information or providing assistance [9]. *– Сторони не повинні забороняти або встановлювати необґрунтовані чи надмірно обмежувальні умови для обміну інформацією або надання допомоги.*

У юридичному дискурсі дієслово *should* у заперечній формі зазвичай виражає деонтичну модальність, спрямовану на встановлення морально-етичного або професійного обов'язку, який має дещо м'якший характер, ніж категоричне *must* або *shall.*

Проте в контексті міжнародних угод воно часто використовується для формулювання настанов або стандартів належної поведінки, яких сторони зобов'язані дотримуватися, щоб не порушити дух угоди.

Заперечна конструкція *should not* перекладається як *не повинні*. Цей варіант в українській мові поєднує в собі відтінок обов'язку та рекомендації, що ідеально відповідає прагматиці оригіналу: це не просто порада, а нормативна вимога до сторін утримуватися від певних дій (прогібітивна функція). Точний переклад *should* як *повинні* (із запереченням) дає змогу зберегти баланс між жорстким примусом і дипломатичною нормою. Це важливо для уникнення «надмірної імперативності» там, де текст передбачає певну гнучкість, але водночас встановлює чіткі межі («необґрунтовані умови»).

Would передає умовність, гіпотетичність, намір або повторюваність дії в минулому.

The development of trade must not be affected to such an extent as would be contrary to the interests of the Parties [9]. – *Розвиток торгівлі не повинен зазнавати впливу такою мірою, яка б суперечила інтересам Сторін.*

Конструкція *must not* виражає сувору заборону (*prohibition*). Це найвищий ступінь деонтичної модальності, що накладає зобов'язання на Сторони утримуватися від дій, які можуть зашкодити торгівлі. Переклад *не повинен* (у значенні 'зобов'язаний не') точно передає імперативний характер норми. Модальність є інструментом встановлення правових меж. Дієслово *would* у цьому контексті вказує на гіпотетичний результат або умову. Воно вводить критерій, за яким визначається порушення вищезгаданої заборони. Використання частки *б* в українському перекладі (*яка б суперечила*) є необхідною граматичною трансформацією для передачі умовного способу. Це підкреслює, що йдеться про потенційну шкоду, якої варто уникати. Перекладач має чітко розмежувати обов'язкову заборону (*must not*) та гіпотетичну ознаку (*would*).

Need виражає необхідність або відсутність необхідності та має подвійний характер функціонування – як модальне і як повнозначне дієслово.

Membership of such ad hoc groups need not be restricted to representatives of the Parties [9]. – *Членство в таких спеціальних групах (ad hoc) не обов'язково має обмежуватися представниками Сторін.*

Конструкція *need not* вказує на те, що певна дія не є обов'язковою. Це створює зону правової гнучкості. Суб'єктові надається право вибору (можна включати як представників Сторін, так і інших осіб). Переклад *не обов'язково має обмежуватися* або *не має бути обмеженим лише...* найкраще передає зміст оригіналу. Використання прислівника *обов'язково* разом із запереченням дає змогу уникнути відтінку заборони, який міг би виникнути під час спрощеного перекладу *не повинно обмежуватися*. Правильна передача модальності *need not* у цьому контексті є важливою для міжнародних робочих груп. Вона підтверджує, що Сторони мають право залучати зовнішніх експертів або представників третіх організацій, якщо це буде визнано за доцільне.

Will у контрактах найчастіше виражає намір або майбутню дію.

The Parties will use the information exchanged only for the purpose for which it was sought or provided [9]. – *Сторони використовуватимуть обмінювану інформацію лише з тією метою, для якої вона запитувалася або була надана.*

Will вказує на те, що Сторони добровільно беруть на себе обов'язок діяти певним чином у майбутньому. Хоча *will* вважається дещо менш імперативним, ніж *shall*, у сучасних міжнародних договорах воно дедалі частіше використовується для фіксації юридично значущих зобов'язань. Найкращим способом відтворення є використання дієслова у формі теперішнього або майбутнього часу (у цьому випадку – *використовуватимуть*). Такий переклад в українській правничій стилістиці звучить як доконана норма, що не потребує додаткових модальних слів (наприклад, *повинні будуть використовувати*), оскільки сама форма майбутнього часу в тексті угоди вже має регулятивну функцію.

Точний переклад цього речення встановлює чітке обмеження на використання інформації (цільове призначення). Використання стверджувальної форми майбутнього часу (*використовуватимуть*) гарантує, що положення буде сприйняте як обов'язкове до виконання правило, а не як намір чи побажання.

4. Вплив перекладу модальності на юридичну силу та інтерпретацію договору

У юридичних документах модальні дієслова виконують функцію вираження нормативності

та регулюють поведінку учасників правових відносин. Тому точність їхнього перекладу має безпосередній вплив на юридичну силу документа та його подальшу інтерпретацію.

Дослідники зазначають, що під час перекладу модальних дієслів важливо зберегти їхнє семантичне навантаження, оскільки неправильний вибір відповідника може змінити зміст правової норми. Невідповідність модального значення може призвести до спотворення змісту висловлювання або зміни юридичної сили документа [4].

Як зазначає О. Бондар, переклад модальних дієслів потребує точного визначення їхнього значення в конкретній ситуації, оскільки той самий модальний компонент може передавати різні відтінки необхідності, можливості або ставлення мовця до висловлення [1].

Під час перекладу важливо враховувати прагматичні наслідки модальних дієслів, оскільки їхнє значення в мові перекладу може відрізнятися від мови оригіналу. Це особливо важливо в юридичних текстах, де модальні конструкції визначають ступінь обов'язковості або можливості виконання певної дії [7].

Наприклад: *Prior to information being shared with any additional domestic agencies not covered under existing agreements, prior consent from the requested Party must be obtained* [10]. *– До моменту передачі інформації будь-яким додатковим державним органам, на які не поширюється дія чинних угод, необхідно отримати попередню згоду від Запитуваної Сторони.*

Конструкція *необхідно отримати* є оптимальним відповідником для *must be obtained* в українському офіційно-діловому стилі. Вона зберігає імперативність і чітко вказує на те, що отримання згоди є пререквізитом (обов'язковою передумовою). Точний переклад модальності в цьому положенні є ключовим для забезпечення конфіденційності даних. Використання конструкції *необхідно отримати* (замість, наприклад, *слід отримати*) не залишає місця для двозначності, чітко встановлюючи юридичний бар'єр для несанкціонованого поширення інформації.

Неправильний вибір модального відповідника може призвести до неоднозначного тлумачення правової норми та змінити ступінь її обов'язковості.

Наприклад: *This Memorandum may be amended at any time by mutual consent among the Parties* [10]. *– До цього Меморандуму можуть бути внесені зміни в будь-який час за взаємною згодою Сторін.*

Оптимальним відповідником для *may* в українських контрактах є модальне дієслово *можуть* або конструкція *мають право*. Використання пасивної конструкції *можуть бути внесені зміни* дає змогу зберегти фокус на об'єкті (Меморандумі) та офіційно-діловому тоні, характерному для української правничої традиції.

Переклад чітко фіксує диспозитивність норми: внесення змін не є обов'язком, а є правом, реалізація якого обмежена певною умовою (наявність взаємної згоди). Заміна *можуть* на будь-яку іншу модальність (наприклад, *мають бути внесені*) призвела б до спотворення правового змісту, перетворюючи право на обов'язок.

Крім того, під час перекладу модальних конструкцій важливо враховувати, що між англійськими та українськими модальними дієсловами не існує повної відповідності. Одне модальне дієслово може мати кілька значень, тому його інтерпретація значною мірою залежить від контексту та функції в конкретному висловлюванні. У зв'язку з цим перекладач повинен не лише відтворити граматичну форму, а й правильно передати модальне значення, яке визначає характер правової норми. У деяких випадках відповідно до норм української мови модальне дієслово може не перекладатися безпосередньо, а його значення передається іншими мовними засобами. Водночас збереження модальності є обов'язковою умовою адекватного перекладу, оскільки без правильної передачі модального значення зміст правового положення може бути спотворений, що впливатиме на юридичне тлумачення договору [2]. Тому перекладач повинен не лише зберігати зміст оригіналу, а й адаптувати мовні засоби відповідно до норм правничого стилю, що забезпечує точність перекладу.

Висновки. Модальність у юридичному дискурсі виступає ключовою лінгвістичною категорією, що визначає обов'язковість, дозвіл, можливість та оцінне ставлення мовця до висловлюваного. Вона поєднує об'єктивний та суб'єктивний компоненти. Саме така подвійна природа модальності робить її незамінною для чіткої регламентації правових норм у контрактах.

В англомовній юридичній документації поширені епістемічна, деонтична, коренева та доказова модальності.

У контрактах модальні дієслова виконують функцію регулятора юридичних відносин. Систематичне використання

модальних дієслів у контрактах гарантує однозначність і формалізованість тексту, запобігає правовим непорозумінням і забезпечує юридичну точність.

Класифікація модальних дієслів за морфологічним, семантичним, структурним, стилістичним і функціональним критеріями дає змогу виявити специфіку їхнього використання в юридичних текстах.

Порівняльний аналіз способів перекладу модальних конструкцій у текстах юридичних документів показав, що адекватна передача модальності потребує застосування різних перекладацьких трансформацій.

Такий підхід у використанні трансформацій у перекладі забезпечує збереження нормативного, обов'язкового або дозвільного значення висловлення і дає змогу передати юридичну точність англомовного оригіналу.

Дослідження підтвердило, що розуміння нюансів модальності є ключовим для юридичного перекладу. Використання модальних дієслів у контрактах вимагає врахування їхнього значення, форми, типу модальності та функції в реченні, що забезпечує точний і адекватний переклад відповідно до юридичних норм і правильне тлумачення прав та обов'язків сторін.

Отже, модальність є фундаментальним інструментом регулювання юридичних відносин у мовленні та перекладі.

Дослідження підтвердило, що комплексний аналіз модальності є необхідним для забезпечення високої якості юридичного перекладу та ефективної комунікації у сфері права.

Література

1. Бондар О.Є. Розвиток поняття категорії модальності в сучасній лінгвістиці. *Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування: зб. наук. праць V Всеукр. наук.-практ. конф., 25-26 квітня 2014 р.* Дніпропетровськ: Біла К.О. С. 22–24.
2. Горда В. В., Пушик Н. В. Перекладацькі трансформації у відтворенні ономастичного простору авторського тексту. *Закарпатські філологічні студії.* № 16. 2021. С. 166–171.
3. Макаренко В. О. Категорія модальності: лінгвістичні та перекладацькі аспекти : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 035 – філологія / наук. кер. С. В. Баранова. Суми : Сумський державний університет, 2023.
4. Помазан О.С., Ковтун О.В. Засоби вираження модальності в сучасній англійській мові. *Вісник СНТ*. Вінниця. 2016. № 8. Т. 2. С. 138–142.
6. Постоленко І.С. Семантика епістемологічної модальності в англійській мові. *Мовознавчий вісник: зб. наук. праць* / МОН України. Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького; Відп. ред. Г.І. Мартинова. Черкаси, 2014. Вип. 18. С. 173 –178.
7. Різванли Н.С. Засоби вираження модальності в англомовному науковому дискурсі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. № 56. 2022. С. 127–130.
8. Ущина В. А. Лінгвістична модальність у контексті конструювання позиції англомовного суб'єкта дискурсивної діяльності. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. Кам'янець-Подільський : «Аксіома», 2013. Вип. 32. С. 399–403.
9. Федосюк М. О. *Категорія модальності в юридичних текстах: перекладознавчий аспект.* URL: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/ 5990 (дата звернення: 05.05.2026).
10. Association agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529(01) (дата звернення: 05.05.2026).
11. Memorandum of understanding between the state financial monitoring service of Ukraine and the money laundering reporting office Switzerland federal police concerning cooperation in the exchange of financial intelligence related to money laundering, associated predicate offences and terrorism financing. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/134/f552215n39.pdf (дата звернення: 05.05.2026).

References

1. Bondar, O.Y. (2014). Rozvytok poniattia katehorii modalnosti v suchasnii linhvistytsi. [Development of the concept of the category of modality in modern linguistics]. *Aktualni problemy vykladannia inozemnykh mov dlia profesiinoho spilkuvannia*: *zb. nauk. prats V Vseukr. nauk.-prakt. konf.*, 25–26 kvitnia. Dnipropetrovsk: Bila K.O. [in Ukrainian].
2. Horda, V. V. & Pushyk, N. V. (2021). Perekladatski transformatsii u vidtvorenni onomastychnoho prostoru avtorskoho tekstu. [Translational transformations in the reproduction of the onomastic space of the author's text]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 16. [in Ukrainian].
3. Makarenko, V. O. (2023*). Katehoriia modalnosti: linhvistychni ta perekladatski aspekty* : robota na zdobuttia kvalifikatsiinoho stupenia mahistra : spets. [Modality category: linguistic and translational aspects]. 035 – filolohiia / nauk. ker. S. V. Baranova. Sumy : Sumskyi derzhavnyi universytet. [in Ukrainian].
4. Pomazan, O.S., Kovtun, O.V. (2016). Zasoby vyrazhennia modalnosti v suchasnii anhliiskii movi. [Means of expressing modality in modern English]. *Visnyk SNT*. Vinnytsia. № 8. T. 2. [in Ukrainian].

5. Postolenko, I.S. (2014). Semantyka epistemolohichnoi modalnosti v anhliiskii movi. [Semantics of epistemological modality in English]. *Movoznavchyi visnyk*: zb. nauk. prats. / MON Ukrainy. Cherkaskyi nats. un-t im. B. Khmelnytskoho; Vidp. red. H.I. Martynova. Cherkasy, Vyp. 18 [in Ukrainian].

6. Rizvanly, N.S. (2022). Zasoby vyrazhennia modalnosti v anhlomovnomu naukovomu dyskursi. [Means of expressing modality in English-language scientific discourse]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. *Seriia: Filolohiia*. № 56. [in Ukrainian].

7. Ushchyna, V. A. (2013). Linhvistychna modalnist u konteksti konstruiuvannia pozytsii anhlomovnoho subiekta dyskursyvnoi diialnosti. [Linguistic modality in the context of constructing the position of an English-speaking subject of discursive activity*]. Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiienka. Filolohichni nauky.* Kamianets-Podilskyi : "Aksioma", Vyp. 32. [in Ukrainian].

8. Fedosiuk, M. O. (2014). Katehoriia modalnosti v yurydychnykh tekstakh: perekladoznavchyi aspekt. [The category of modality in legal texts: a translation studies aspect]. Retrieved from http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/5990. [in Ukrainian].

9. Association agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. Retrieved from https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529(01).

10. Memorandum of understanding between the state financial monitoring service of Ukraine and the money laundering reporting office Switzerland federal police concerning cooperation in the exchange of financial intelligence related to money laundering, associated predicate offences and terrorism financing. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/file /text/134/f552215n39.pdf.

Дата першого надходження статті до видання: 20.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.06.2026

РЕДАКЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ

До відома авторів

Просимо дотримуватися правил підготовки, комплектації та оформлення рукописів для «Часопису Київського університету права». Авторські рукописи мають бути оформленими відповідно до державних стандартів і відповідати вимогам Постанови ВАК України No 7-05/1 від 15.01.2003 р.: *«...приймати до друку... лише наукові статті, які мають такі необхідні елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор; виділення невиділених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі»* (Бюлетень ВАК України, № 1, 2003).

1. Редакція приймає до друку статті українською або англійською мовами.

Файл із текстом наукової статті має містити:

– відомості про автора (ім'я, по батькові повністю, прізвище, науковий ступінь, вчене звання) українською та англійською мовами, (посада, місце роботи, e-mail);

– ORCID;

– розширене УДК статті;

– назву статті українською та англійською мовами;

– анотацію українською мовою (700–800 знаків разом із пробілами) і ключові слова (6–8 слів або словосполучень);

– розширену анотацію англійською мо вою (2000–2500 знаків разом із пробілами) і ключові слова (6–8 слів або словосполучень);

– назви файлів повинні містити прізвище автора (наприклад: Іваненко_стаття.doc; Іваненко_анотація.doc).

2. Авторам (співавторам), які не мають наукового ступеня, потрібно надіслати рецензію доктора/кандидата юридичних наук, який є фахівцем у галузі знань, що стосується тематики поданої наукової статті.

3. Вимоги до оформлення тексту рукопису.

3.1. Папір формату А4; параметри сторінки: верхній і нижній береги – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм; шрифт Times New Roman – 14 pt.; інтервал між рядками – 1,5.

3.2. Посилання на джерела в тексті статті нумеруються в порядку наростання й оформлюються як кінцеві виноски в порядку згадування в тексті арабськими цифрами в автоматичному режимі. Опис використаних джерел подається мовою оригіналу та оформлюється відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

3.3. Після опису використаних джерел подається References – список використаних джерел, транслітерований латиницею та оформлений відповідно до міжнародного стилю оформлення наукових публікацій APA (American Psychological Association) style. Назви періодичних видань (журналів) потрібно наводити відповідно до офіційного латинського написання за номером реєстрації ISSN. До джерела необхідно додати позначення про мову оригіналу (наприклад: [in Ukrainian]) і цифровий ідентифікатор DOI (у разі наявності).

3.4. Авторські примітки оформлюються наприкінці сторінок з використанням символу * як знаку виноски.

Матеріали, надані з порушенням зазначених вимог, не публікуються.

Редакція залишає за собою право відхиляти статті:

• які не відповідають проблематиці журналу;

• які, на думку редакції, не відповідають науковому рівню журналу;

• які містять грубі помилки та неточності;

• які мають ознаки компілятивного відтворення ідей і матеріалів інших авторів.

Автор несе відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, належність останнього йому особисто та якість перекладу цитат з іншомовних джерел.

Редакційна колегія має право рецензувати, редагувати, скорочувати та відхиляти статті.

Публікації здійснюються на платній основі.

«Часопис Київського університету права» внесено до Міжнародної наукометричної бази «Index Copernicus International» (Польща)
Ліцензійною угодою від 10.10.2014 р. «Часопис Київського університету права» внесено до Міжнародної наукометричної бази даних «HeinOnline» (США)

Київський університет права НАН України
вул. Академіка Доброхотова 7а, м. Київ, 03142 тел.: +38(067)-403-17-51
Відповідальний редактор: Сікора Галина Вікторівна
www.chasprava.com.ua e-mail: chaspravak@gmail.com

Нагадуємо:

відповідальність за достовірність інформації, що міститься в статтях і повідомленнях часопису, покладено на їхніх авторів; у статтях і повідомленнях висловлені погляди авторів не завжди збігаються з поглядами редакції; рукописи та рецензії авторам не повертаємо.